

Lausunto Uudenmaan maistraattien yhdistämisestä

139/00.04.00/2015

KH § 89

Lisätiedot:

kaupunginsihteeri Gun Söderlund, puh. (09) 5056 238

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Uudenmaan maakunnan alueen kunnilta lausuntoa Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraattien mahdollista yhdistämistä koskevasta selvityksestä ja säädösmuutosehdotuksista. Selvityksessä ehdotetaan kolmen uusmaalaisen maistraatin yhdistämistä Uudenmaan maistraatiksi 1.1.2016 alkaen. Hallituksen esitys on määrä antaa tulevalle eduskunnalle sen aloittaessa toimintansa.

Kauniainen kuuluu Länsi-Uudenmaan maistraattiin, jonka toimialue käsittää seuraavat kunnat: Espoo, Hanko, Inkoo, Karkkila, Kauniainen, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio, Vihti. Länsi-Uudenmaan maistraatilla on kolme toimipistettä, eli Espoossa, Lohjalla ja Raaseporissa.

Oheismateriaalina olevassa valtiovarainministeriön johdolla tehdyssä selvityksessä on toiminnan tehostamismahdollisuuksien lisäksi kuvattu Uudenmaan kolmen maistraatin yhdistymisen vaikutuksia maistraatin ja sijaintipaikkojen toimintaan, asiakkaisiin, talouteen, henkilöstöön ja kielellisiin palveluihin.

Selvityksessä todetaan, että yhdistämisellä ei ole vaikutusta toimipisteisiin (sijaintipaikkoihin) vaan, että maistraattien toimipisteverkosto säilyisi ennallaan. Asiakkaat voisivat uudistuksen jälkeen asioida missä tahansa Uudenmaan maistraatin toimipisteessä. Asiakkaat hyötyisivät myös siitä, että uudistus vapauttaisi henkilöstöä hallinnollisesta työstä maistraattien varsinaisiin tehtäviin. Selvityksen mukaan yhdistäminen ei myöskään vaikuttaisi henkilöstömäärään muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Maistraattien yhdistämistä puoltaa erityisesti se, että henkilöstöä voitaisiin käyttää nykyistä joustavammin. Näin varmistettaisiin palvelujen saatavuus, vaikka kokonaishenkilöstömäärä tulevaisuudessa pienenee (taloudesta johtuvat vähennystarpeet, tehtävien siirto PRH:lle, eläköitymiset). Maistraattien yhdistämisen arvioidaan tuovan noin 300 000 euron vuotuiset säästöt. Sen sijaan tietojärjestelmien muutuskustannuksia ym. kertaluonteisia (opasteet, lomakkeet, tiedotus) kustannuksia on arvioitu aiheutuvan yhteensä noin 60 000 euroa.

Uudenmaan alueella toimivan kolmen maistraatin yhdistämisen ei myöskään katsota olevan ristiriidassa valtiovarainministeriössä käynnissä olevan keskus- ja aluehallinnon virastaselvitys -hankkeen (VIRSU) tulevien linjausten kanssa. Päinvastoin maistraattien yhdistäminen katsotaan maistraattien toimintakyvyn kannalta tarpeelliseksi jo ennen näiden mahdollisten organisaatiomuutosten toteutumista aikaisintaan vuonna 2017. Henkilöstön näkökulmasta peräkkäiset organisaatiouudistukset ovat kuitenkin raskaita.

VM valmistelee myös julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun toteuttamiseen liittyen muun muassa Lohjan, Raaseporin, Porvoon ja Hyvinkään

toimipisteiden lakkauttamista ja jatkossa siis maistraattipalvelujen tarjoamista em. paikkakunnille perustettavissa kuntien ylläpitämissä julkisen hallinnon yhteisissä asiointipisteissä, mahdollisesti Uudellamaalla vuoden 2018 alusta. Toimipisteiden lakkauttamisesta järjestetään vielä lausunkierros.

Sähköisten palveluiden laaja käyttöönotto kauppa- ja yhdistysrekisteritehtävissä sekä näiden tehtävien siirto Patentti- ja rekisterihallitukselle (PRH) 1.9.2015 alkaen vähentävät henkilöstöä kaikissa maistraateissa ja tehtävien siirron yhteydessä maistraateista siirtyvä henkilöstö tulee selvityksen mukaan olemaan erityisesti Uudenmaan alueen maistraateissa työskentelevää henkilöstöä.

Uudenmaan alueella toimivilla maistraateilla on joitakin yhdessä hoidettuja valtakunnallisia erikoistumistehtäviä (perukirjan osakasluettelon vahvistamista, isyyden tunnustamisen hyväksymistä, nimenmuutoshakemusten käsittely ja muuttoilmoitusten käsittely), joissa toimivalta on tällä hetkellä siirretty vain osasta Uudenmaan alueen maistraateista muille maistraateille. Yhdistymisen jälkeen toimivalta siirtyy koko Uudenmaan maistraatin osalta yhtenä kokonaisuutena toiselle maistraatille. Käytännössä yhdistäminen merkitsee siis edellä mainittujen tehtävien osalta toimivallan siirtoa nykyistä laajemmin Uudeltamaalta muille maistraateille.

Lausunnoissa, jotka on pyydetty antamaan viimeistään 24.4.2015 pyydetään erittelemään selkeästi toisistaan selvitystä, hallituksen esitysluonnosta ja asetustuonnoksia koskevat kommentit. Kaksi viimeainittua asiakirjaa ovat luettavissa esityslistan sähköisessä versiossa.

KJ:

KH päättää antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon Helsingin, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan maistraattien mahdollista yhdistämistä koskevasta selvityksestä ja säädösmuutosehdotuksista:

Kaupunginhallitus pitää selvitystä ja siinä esitettyjä perusteluja hyvinä ja katsoo, että Uudenmaan maakunnan alueella toimivien maistraattien yhdistäminen ja tehtävien sekä erikoisosaamisen keskittäminen on tarkoituksenmukaista resurssien entistä joustavamman käytön sekä toimintatapojen ja käytäntöjen yhtenäistämisen ja kehittämisen kannalta.

Maistraatin uudeksi nimeksi ehdotettavaa Uudenmaan maistraattia on pidettävä loogisena ja asiallisena.

Kaupunginhallitus kiinnittää huomiota siihen, että esim. Patentti- ja rekisterihallitukselle maistraateista 1.9.2015 tehtävien henkilöstösiirtojen yhteydessä tulee varmistaa maistraatin kaikkien toimipisteiden kielellisten palveluiden toteutuminen tehtyjen henkilöstösiirtojen jälkeenkin.

Maistraattien yhdistymisen yhteydessä tehtävien erikoistumistehtävien siirrossa Uudeltamaalta muille maistraateille kaupunginhallitus pitää tärkeänä ehdotukseen sisältyviä poikkeuksia, joilla pyritään varmistamaan palvelun toteutuminen asiakkaan omalla kielellä, tehtävien siirrosta huolimatta (Valtiovarainministeriön asetus toimivaltaisista maistraateista ja toimivaltaisesta aluehallintovirastosta (1351/2011)).

Selvityksessä todetaan, että lainsäädäntöön tehtävät muutokset tehdään

pääosin teknisinä muutoksina niin, että esimerkiksi virat, joihin on säädetty kielitaitoa koskevia kelpoisuusvaatimuksia, siirrettäisiin sellaisinaan muodustuvaan uuteen maistraattiin. Tässä yhteydessä kaupunginhallitus haluaa kuitenkin kyseenalaistaa onko säännös, jolla vain kahdelta henkikirjoittajalta edellytetään ruotsin kielen erinomaista suullista ja kirjallista kielitaitoa, riittävä Uudenmaan maistraatin kokoisessa viranomaisessa, jonka palvelualueen väestöpohja lähentelee 1,6 miljoonaa asukasta (Valtioneuvoston asetus rekisterihallintoasetuksen 10a §:n muuttamisesta).

Kaupunginhallitus toteaa myös, että niissä maistraatin palveluissa, joissa edellytetään fyysistä asiointia on tärkeä että nämä palvelut sijoittuvat keskeisesti sijaitseviin ja helposti esim. julkisella liikenteellä saavutettaviin asiointipaikkoihin.

Hallituksen esitysluonnoksesta ei ole huomautettavaa, mutta kaupunginhallitus haluaa vielä todeta, että pyrkimys yhdenmukaistaa ja selkeyttää maistraatteja koskevaa toimivaltasääntelyä ja kokoamaan tehtävienjakoa koskevia säännöksiä yhteen säädökseen on oikeansuuntainen uudistus.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa

Mattias Karlsson

Mattias Karlsson
toimistos sihteeri

Kauniaisissa 22.4.2015

